

Rug og andre Kornsorter og for Havre, idet Havren, som bekendt, er den Kornart, som svinder stærkest. Kommer man til det Resultat, at Opmaalet er et Bederlag for Svind, og man ad Lovgivningens Vej vil bestemme, at det hidtil in natura udrede Liendevederlag skal betales med Penge, saa forekommer det mig, at man ogsaa maa komme til det Resultat, at saa kan der ikke blive Spørgsmaal om at betale Andet og Mere end netop den ved Kjendelse fastsatte Liendeydelse og ikke over det. Et Spørgsmaal, som jeg ikke skal drifte mig til at afgjøre, er, om ikke det Forhold, hvor det udtrykelig i Overenskomsterne er fastsat, at Liendevederlaget bliver at erlægges med et vist Løndeantal og Opmaal, hvor Liendeyderen med fuld Bevidsthed er gaaet ind paa eller Liendekommissionen har afsagt Kjendelse om, at Liendevederlaget skulde ydes med et vist Kvantum Sæd med tilhørende Opmaal, bør undtages i Loven. Mit Standpunkt er saaledes dette, at jeg anbefaler Lovforslaget til Fremme her i Thinget, og at man vil betragte det fra det Standpunkt, som jeg betragter det fra. I saa Fald tror jeg, at der vil være ret gode Udsigter for, at Lovforslaget kan komme til at vinde Livskraft, idet jeg ikke tror, at Indenrigsministeren vil sætte en bestemt Modstand mod et Lovforslag, som hvilede paa et saadant Grundlag. Dermed være det jo ingenlunde sagt, at jeg tiltræder Lovforslaget i dets Enkeltheder; som den ærede Landssthingsmand, der først har havt Ordet idag, har ogsaa jeg mange Betænkeligheder ved Lovforslagets Bestemmelser. Jeg skal ikke gaa i den Detail, som den ærede Landssthingsmand gjorde, Noget, som vel neppe hører hjemme ved en Sags første Behandling, men jeg skal dog tillade mig at fremhæve et Par enkelte Punkter, hvor jeg er af en helt anden Anskuelse end Lovforslaget. Det første Punkt er det, som allerede er omtalt saavel af den ærede Landssthingsmand, som først havde Ordet idag, som af den høitærede Minister, nemlig det høit Betydningfulde i, at man ikke har villet give Liendetageren den samme Ret som Liendeyderen. For at jeg skal kunne give Lovforslaget min Stemme, maa § 1 ubetinget indeholde den Bestemmelse, at Liendetageren i saa Henseende har samme Ret som Liendeyderen. Jeg kunde være fristet til at gaa et Stykke videre og saaledes anse det som en Mangel ved Lovforslaget, hvad den ærede Landssthingsmand ansaa som et Fortrin, nemlig, at der ikke er den Bestemmelse deri, at fra første Januar 1880 skal Liendeydelse in natura aldeles ophøre. Det vilde jeg foretrække fremfor den Ret, som der er givet efter Lovforslaget, selv med den Tilføjning, som jeg antydede som Betingelse for min Tilslutning til Loven. Ligefrem den ærede Landssthingsmand, der sidder i Nærheden af mig (Orenbøll), har ogsaa den Betænkelighed ved Bestemmelserne om den Erstatning, der i visse Tilfælde kan gives Liendetagerne eller Liendeyderne, en Betænke-

lighed, som ogsaa i høi Grad næres af den høitærede Indenrigsminister; men jeg maa udtale, at jeg opfatter Lovforslagets Bestemmelser noget anderledes, end saavel den høitærede Minister som den ærede Landssthingsmand, idet jeg gaar ud fra, at den Erstatning, som Lovforslaget vil tilfuge Liendetageren eller Liendeyderen, er en fuld Erstatning, som skal fordeles paa 10 Aar, og ikke en aarlig Erstatning, som man finder der bør tilkomme de Paagældende, men hvis Udredelse skal falde bort efter 10 Aar. Den ærede Landssthingsmand, som havde Ordet først idag, fandt, at det var en Mangel ved Lovforslaget, at der efter det muligen kunde tilkomme den enkelte Liendeyder Ret til at forlange Konvertering, og han mente, at man burde blive staaende ved, hvad der tidligere havde været Skik og Brug, at ikke den enkelte Liendeyder kunde forlange Afsløsning, men at det maatte være det hele Sogn, der forlangte den. Nu er jeg ikke Jurist, og jeg maa tilstaa, at jeg ikke har fundet mig foranlediget til ved denne Leilighed at studere Liende-Lovgivningen, men jeg har i Pragis havt Udstilligt at gjøre med Liendeforhold baade som Liendeier og som Liendeyder, og mig har det ikke været bekendt, at den tidligere Lovgivning har lagt nogen Hindring i Veien for, at en enkelt Liendeyder kan begjære sin Liende fastsat. Jeg erindrer ogsaa med fuldkommen Sikkerhed, at jeg som Gudsseier har benyttet mig af den Ret, der ved den senere Liendelovgivning er givet, til at forlange Lienden fastsat for adskillige af Fæstterne under Stamhuset. Der er endnu en lille Bemærkning, jeg skal tillade mig til, hvad den samme ærede Landssthingsmand udtalte, nemlig angaaende hans Uttringer med Hensyn til § 2. Den ærede Landssthingsmand fandt, at det var høit mærkværdigt, at der blev foreskrevet, hvorledes Parterne havde at forholde sig naar de afluttede en mindelig Overenskomst. Han mente, at deri indeholdtes et Indgreb i Kontraktfriheden, som var fuldkommen utilsebeligt. Naar Parterne kunde komme overens derom, saa kunde de, hvis jeg ikke hørte feil, efter den ærede Ralers Mening blive enige om at benytte den dobbelte Kapitelstagt til Afsløsningsnorm. Deri tror jeg, den ærede Landssthingsmand tager feil. Lienden er jo en Byrde, som hviler paa Jorden, og der er givet en Liendeier visse Rettigheder med Hensyn til Sikringen af det ham tilkommende Liendevederlag, og det er ikke sandsynligt, at det Tilfælde nogensinde skulde indtræde, at Liendetager og Liendeyder ved frivillig Overenskomst skulde blive enig om en saadan høiere Afsløsning, men da Uttringen er fremsat, tror jeg dog, at det vil være ganske i sin Orden, at der bliver gjort den Bemærkning dertil, at den Ante kan i det Mindste ikke, tror jeg, med nogen Grund gjøres mod Affattelsen af Paragrafen. Jeg skal slutte med disse Bemærkninger og tillade mig at anbefale Lovforslaget til Thingets omhyggelige Prøvelse.